

PLA OPERATIU

REGIDORIA DE PROMOCIÓ I GESTIÓ
DE L'HÀBITAT URBÀ I RURAL
I LA SOSTENIBILITAT

Ref. 12/01/2016

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Aquest ***Pla Operatiu*** recull les polítiques que regiran l'actuació de la Regidoria de Promoció i Gestió de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat de l'Ajuntament de Lleida.

Ajuntament de Lleida

1. OBJECTIU DEL PLA OPERATIU

La ciutat de les persones

El Pla Operatiu de la **Regidoria de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat** pretén contribuir a consolidar un model de ciutat a escala de les persones: un espai per viure, per educar-se, per treballar, per estimar... Una ciutat més igual i més justa socialment, amb més oportunitats per a la gent jove i de més reconeixement i satisfacció per a la gent gran.

Conseqüentment el Pla contempla l'adopció de **polítiques combatives**: si per un costat hem d'esdevenir model de referència del benestar de les persones, per exemple, una ciutat on el **dret a l'habitatge digne** sigui una realitat per a tots els ciutadans i ciutadanes també hem de contribuir a dinamitzar els **sectors econòmics tradicionals**, amb **iniciatives innovadores** que aportin **equitat econòmica i social**, obrint **espais de diàleg** en què s'interrelacionin les comunitats científica, educativa i cultural amb els agents socials, i econòmics i, també, el sector públic.

La ciutat ha de ser més respectuosa i sensible amb els recursos naturals, que ha de fer de la sostenibilitat una política activa. Una ciutat que anhelï la recuperació dels seus **espais singulars**, un model en què dialoguin **l'urbà i el rural**, el futur i el passat... diàleg que ens permeti seguir edificant una ciutat creativa i de la qual ens sentim orgullosos.

La construcció del model de ciutat és un **projecte comú**: en el què cal posar al servei dels ciutadans un **urbanisme amable i proper treballant en complicitat**. Iniciatives per liderar una capitalitat en l'escala regional, ben comunicada amb Europa i la resta del món. Una ciutat, capital d'una innovadora indústria verda i agroalimentària, que ens atorgui el valor afegit per fer més competitiva la nostra producció.

En definitiva, l'objectiu principal d'aquest *Pla Operatiu* és assolir un model de ciutat que doni **resposta a les necessitats, individuals i col·lectives, de les persones** per desenvolupar un projecte satisfactori de vida i de comunitat a la ciutat de Lleida.

Ajuntament de Lleida

2. POLÍTIQUES D'ACTUACIÓ

Polítiques combatives i transversals

Es proposa l'adopció de polítiques amb un alt grau de transversalitat per tal d'afavorir la *multiresposta* de cadascuna de les actuacions i accelerar l'equitat social i econòmica dels ciutadans i ciutadanes de Lleida.

En aquesta línia s'estableixen quatre àmbits transversals d'actuació:

- **Per una Gestió Intel·ligent de la ciutat i dels serveis Urbans**
- **Habitatge per a tots**
- **Cap a una plena sostenibilitat**
- **El Paisatge i el Patrimoni com a segell d'identitat**

I dos plans d'actuació específics per:

- **Horta de Lleida. Annex 1**
- **Centre Històric. Annex 2**

I en l'**Annex 3 d'inversions – apartat dinàmic-** es recullen aquelles actuacions d'obra pública, sigui per eixos viaris, edificacions, parcs o aigües...

2.1 Polítiques per a la Gestió Intel·ligent de la Ciutat i dels Serveis Urbans

L'ampli ventall de competències que aixopluga la Regidoria de Promoció i Gestió de l'Hàbitat Urbà i Rural i la Sostenibilitat afavoreix la **superació de la gestió individual dels serveis per assolir nivells de planificació, coordinació i execució que racionalitzin i optimitzin els recursos municipals.**

2.1.1 Un marc de complicitat

És absolutament necessari incorporar la ciutadania com a agent actiu en la planificació municipal, a títol individual i/o col·lectiu, per tal de crear sinergies de **complicitat i coresponsabilitat** per a la construcció d'una ciutat amable.

Per tant, esdevindrà necessari obrir processos participatius per a l'obtenció d'informació i aportacions sobre propostes municipal. Si per un costat tenim eines de participació en constant revisió, si que és cert que hem d'avançar en aquelles que

Ajuntament de Lleida

resultin més eficaces, i que ens permetin abordar processos innovadors en els sistemes de gestió de forma eficient. Un exemple pot ser el programa dels **Espais Singulars**, pensat per generar espais de diàleg amb els professionals i ciutadans.

1. Ampliar els convenis amb els col·legis professionals i altres col·lectius objectiu incorporant un sistema d'indicadors per al seu seguiment.

En l'actualitat estan vigents els acords amb els Col·legis d'Arquitectes, d'Arquitectes Tècnics, i d'Enginyers Tècnics Industrials; hem de generar una major complicitat ampliant horitzons en una doble estratègia, política i de gestió. Cal treballar en la col·laboració amb altres entitats professionals dels àmbits de l'enginyeria, la immobiliària, el disseny urbà, el patrimoni... com el Col·legi Professional d'Enginyers Industrials, els Agents de la Propietat Immobiliària, Col·legi de Veterinaris, Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya...

2. **Celebrar comissions bilaterals, tallers sectorials i constituir grups de treball mixtes adhoc** per abordar els temes des d'una perspectiva multidisciplinària, amb la participació de professionals dels sectors privats i tècnics municipals. Una proposta serà la Comissió Bilateral amb l'Associació de Propietaris del Polígon Industrial de El Segre, la Comissió Assessora del POUM, ...

3. Hem de **generar espais de debat ciutadà i de reflexió professional**. Alguns ja existeixen però s'han d'optimitzar. Així, els patronats de les fundacions han de ser proactius en relació a les nostres polítiques, també cal pensar en la posada en marxa de nous agents polítics i tècnics que contribueixin a generar la complicitat necessària. Un exemple hauria de ser el *Consell per a la Promoció del Patrimoni de Lleida*, com a òrgan assessor, però també com a plataforma de debat local a propòsit del patrimoni o els Espais de Diàleg al Centre Històric o a L'Horta de Lleida.

2.1.2 Excel·lència en la gestió

El repte dels serveis urbans és donar el millor servei amb els mateixos plantejaments al territori que a les persones. Per aconseguir una ciutat més intel·ligent, sostenible i integradora cal que els serveis urbans segueixin la estratègia de millora de l'entorn urbà, disminució de les emissions de CO2, i el foment de la mobilitat urbana sostenible amb satisfacció i participació de tota la ciutadania.

Pel que fa a la gestió dels serveis urbans, es proposen diverses actuacions, algunes de caràcter administratiu, altres de caràcter tècnic i també polític. Des de la primera vessant, cal

Ajuntament de Lleida

4. **Projectar el nou Departament de Serveis Urbans**, per optimitzar la tasca de la unitat municipal que aglutina i la prestació de serveis: manteniment de carrers, enllumenat, neteja, transport públic... Aquesta ha d'esdevenir una eina de gestió eficaç que ha de contemplar la unitat urbana en la seva globalitat, facilitant la gestió i alhora interacció dels diferents sectors però també de les diferents funcions.
5. Posar en marxa el **Sistema d'Auditoria Ciutadana dels serveis urbans**, com eina de participació però de gestió compartida amb l'objectiu d'obtenir indicadors clau de rendiment, mesurar la qualitat i el compliment dels serveis municipals, així com avaluar el grau de satisfacció per part dels ciutadans; dades imprescindibles per dimensionar la prestació de forma adequada.
6. Aquestes dues mesures s'hauran d'acompanyar **d'estratègies de comunicació i màrqueting** que facin perceptible als ciutadans la voluntat del Govern de la ciutat de garantir, i millorar si és el cas, el funcionament dels Serveis Urbans. Imatge unificada, gestió de la comunicació i la capacitat de resposta, potenciant la proximitat i les xarxes socials.
7. Treballar en **xarxes sectorials a nivell estatal i internacional** a fi de reforçar coneixements, relacions i atraure talent.
8. I avançar en **sistemes de certificació dels serveis urbans** com la UNE/EN 1176/1177 dels Espais Infantils.

En aquesta direcció, el **Pla d'Ordenació Urbanística Municipal** ja recull en el seu Avanç actuacions que tenen per objectiu **provocar l'acceleració econòmica de Lleida**, prioritzant el desenvolupament dels sectors industrial i del coneixement, per posicionar Lleida en el mapa de les opcions econòmiques internacionals.

Així, el pla ha de servir per a:

- Consolidar l'economia del coneixement.
 - Promocionar nous sectors industrials amb base agrària i ramadera.
 - Desenvolupar la indústria de la creativitat i de l'experiència.
 - Enfortir el posicionament del comerç i el sector serveis.
 - Dissenyar una ciutat que avança amb **criteris de sostenibilitat**
9. **Posar el disseny urbà al servei de les persones.** Caldrà ajustar la planificació urbanística als drets de la ciutadania per assolir tals nivells de capitalitat social i econòmica, que esdevinguin senyals d'identitat de la ciutat. Els treballs del POUM així ho han d'avaluar.
 10. **Promoure les noves Àrees d'Innovació Social i Urbana.** Dotar als espais urbans d'una visió polièdrica i avançar en el seu impuls, la seva restauració i la

Ajuntament de Lleida

inclusió urbana. En aquest sentit, cal analitzar les àrees d'actuació en la seva visió de conjunt i generar espais de decisió que hauran d'anar des de la generalitat a la personalització de l'espai.

El Pla haurà de formar part del programa denominat “Desarrollo Urbano Sostenible Integrado”, finançada amb els Fons FEDER i que ens ha de permetre presentar propostes per a la inclusió urbana de determinats espais de la ciutat.

- 11 .** Facilitar el desenvolupament industrial tradicional, amb el creixement de sectors locals **ampliant** en 84 hectàrees del **Polígon Industrial del Segre** –entre la partida de Les Canals i Alcoletge– i la connexió amb la variant Nord.

Però des d'un punt de vista de gestió, caldrà avançar de forma participada en la modernització de les seves infraestructures bàsiques com ja s'ha apuntat.

- 12 .** Avançar en el disseny del nou Polígon de Torreblanca –amb una superfície de 703 hectàrees– per **implantar una atractiva plataforma econòmica internacional** (industrial, logística i de serveis) entre els dos possibles corredors ferroviaris de mercaderies, el del Mediterrani i el Central, amb possibilitats d'un baixador ferroviari propi i molt ben connectat amb la ciutat i l'aeroport de Lleida-Alguaire.

El Govern de la Generalitat s'ha compromès a qualificar l'àrea esmentada com a Zona de Inversió Preferent. Així, considera Torreblanca-Quatre Pilans com una àrea estratègica a potenciar.

En aquesta direcció, cal comptar amb les eines de promoció de la ciutat – com Globalleida- per a dissenyar l'espai i contribuir-ne a la seva promoció.

- 13 .** Connectar el Parc Científic de Gardeny i la Universitat de Lleida amb **les àrees de producció i les àrees de coneixement**, per afavorir una polaritat de caràcter estratègic.

A més de la connexió física, caldrà a través d'eines administratives posar en marxa aquelles estructures que permetin gestionar de forma més eficaç **l'Horta de Lleida**.

En aquesta direcció, caldrà:

- 14 .** Elaborar entre altres el “Catàleg de construccions en SNU” amb l'objectiu de recuperar o mantenir aquelles construccions preexistents que calgui preservar o millorar, i permeti el desenvolupament d'altres usos i activitats: restauració, establiments hotelers, turisme rural, activitats d'educació en el lleure, artesanals, artístiques, equipaments i serveis comunitaris, sempre que no resultin incompatibles amb els usos agrícoles i ramaders de l'entorn (**Veure Pla de l'Horta. Annex**)

Ajuntament de Lleida

15. Hem d'avançar amb els espais permanents de treball al voltant de les grans infraestructures que necessitarà la ciutat: la recepció dels corredors ferroviaris de mercaderies, la seva comunicació amb altres infraestructures: aeroportuàries i de carreteres.

Una ciutat intel·ligent rep aquesta certificació si és capaç de gestionar de forma adequada els seus equipaments.

Així, un dels grans objectius del pla és entrar a fer més eficaç la gestió de tots els municipals:

16. **Dinamitzar el Programa de Gestió i Manteniment d'Equipaments Municipals**, (MEM) per a l'adequació de les seues de titularitat municipal als criteris d'excel·lència multidisciplinària: gestió, noves tecnologies, estalvi i eficiència energètica...

La innovació té que abastir també la gestió quotidiana en l'àmbit administratiu. En aquesta direcció cal avançar en una normativa i procediments que contribueixin al desenvolupament de l'activitat de la ciutat i a la seva gestió en termes d'excel·lència.

Així, caldria:

17. Impulsar un procés d'actualització de les ordenances municipals i aprovar-ne altres com la del Paisatge i el Patrimoni, la del Subsòl, o la de l'Horta de Lleida.
18. Millora dels Procediments d'Intervenció Administrativa Municipal sobre l'Ús del sòl i Edificació, activar la tramitació conjunta de les llicències d'Obra i d'Activitats, incorporar el règim de comunicació a la Llicència d'Obres...
19. Posar en funcionament de la plataforma on-line per a la gestió de llicències.

2.2. Habitatge per a tots

El Pla Operatiu, en matèria d'habitatge, recull una sèrie de propostes específiques adreçades a incrementar la borsa d'habitatge disponible, a la mobilització del parc d'habitatges existent i a una gestió més efectiva i eficient de la borsa municipal d'habitatge.

Simultàniament, cal mantenir l'estratègia preparatòria del sòl urbà i de l'urbanitzable, que **generi suficient quantitat de sòl destinat a habitatge assequible**, per fer front a les a les previsions de futur, un cop es repregui l'activitat immobiliària de manera normalitzada, tot reforçant la producció d'habitatges assequible de lloguer, en lloc de

Ajuntament de Lleida

potenciar l'adquisició de nous habitatges en règim privat. El POUM esdevé cabdal en aquest punt.

En aquesta direcció, cal **mobilitzar del parc d'habitatges buits de la ciutat, promoure l'acabament de les promocions iniciades d'habitatges i, en darrer terme, promoure la creació de nous habitatges en solars edificables disponibles**, quan la seva destinació estigui reservada o convinguda a la creació d'habitatges assequibles de les diferents modalitats i, amb un percentatge molt important, per a destinar-los a habitatges protegits en règim de lloguer.

I finalment, el Pla preveu comptar amb la **participació de privats i del tercer sector**, imprescindibles, per consolidar els habitatges socials i dotacionals, parc en què es fomentarà l'opció de lloguer front a la de compra.

En aquesta direcció, l'Ajuntament de Lleida, que recentment s'ha adherit a la Plataforma d'Ajuntaments per l'Habitatge Digne, recollirà aquestes polítiques en el Codi de Bones Pràctiques en matèria d'habitatge. Així es volutat del Govern,

- 20 .** Redactar el **Codi de Bones Pràctiques** en matèria d'Habitatge a Lleida que recull les directrius, urbanístiques i socials, que han de regir el sector.
- 21 .** Nomenar i constituir la **Comissió Tècnica de l'Habitatge**.

2.2.1 Borsa Municipal d'Habitatge

Des de l'**Oficina Local d'Habitatge**, adscrita a l'Empresa Municipal d'Urbanisme (EMU), es procedirà a:

- 22 .** **Confeccionar i mantenir el Cens d'habitatges buits** per a obtenir la informació necessària per fer una diagnosi de les possibilitats de millorar l'oferta de lloguer social.
- 23 .** **Incrementar la Borsa Municipal d'Habitatge** amb immobles ja construïts procedents de la Xarxa de Mediació per al Lloguer Social; opcions de tanteig i retracte d'habitatges adquirits en processos d'execució hipotecària o mitjançant compensació o pagament de deute amb garantia hipotecària; cessions bancàries, vinculades al conveni de lloguer assequible de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.
- 24 .** **Promocionar línies d'incentius tributaris** (IBI, plusvàlua i llicència d'obres) entre els propietaris d'immobles susceptibles de lloguer social.
- 25 .** **Obrir noves línies de subvenció per a la rehabilitació i millora d'immobles** inscrits en la borsa de lloguer.

Ajuntament de Lleida

2.2.2. Habitatges de Protecció Oficial (HPO)

Per assolir l'increment i renovació del parc d'habitatges protegits, **es procedeix a:**

- 26 .** Establir noves ordenacions en el Sòl urbà no consolidat i, també en el consolidat, per incrementar i modernitzar el parc d'HPO amb construcció nova.
- 27 .** Impulsar la construcció de nous habitatges amb protecció pública derivats dels increments de densitat aprovats amb destí obligatori a HPO, especialment en 8 sectors urbanitzables (SUR2, SUR5, SUR6, SUR13, SUR 19A, SUR 31, SUR 33 i SUR 42) el que suposarà 2.054 habitatges addicionals i també els previstos en l'Àrea Residencial Estratègica que comporta la construcció de 1.806 habitatges de protecció pública més.
- 28 .** Garantir la construcció de 280 nous habitatges de protecció pública, al cor de la ciutat, previstos en el Pla de millora urbana de l'Estació de Ferrocarril.
- 29 .** Facilitar l'accés a les HPO a les entitats sense ànim de lucre que tinguin entre les seves finalitats, l'allotjament i tutela de col·lectius vulnerables o en exclusió social.

2.2.3. Flexibilització del sòl

Pel que fa a la qualificació de sòl residencial, l'anterior Pla General (1999-2015) va estar previsor. Tenint en compte que, segons l'Estudi de Projecció Demogràfica de la Universitat de Lleida, la ciutat arribarà a tenir un màxim de 180.000 habitants a l'any 2030; podem dir que Lleida disposa de suficient espai per construir habitatges –més de 13.000 encara en la zona urbana.

És per això que es preveu:

- 30 .** Flexibilitzar el desenvolupament residencial del sòl urbanitzable i del sòl urbà no consolidat, per afavorir la implantació d'usos mixtes amb l'objectiu de contenir el perímetre de la ciutat i, a la vegada, compactar un nucli urbà amable i pràctic per al ciutadà.

2.2.4. Obra nova en benefici de tots

Es preveu el canvi de 164Ha del sòl urbanitzable delimitat excedent, –amb un potencial de 7.940 habitatges– a sòl no delimitat. Per incentivar el desenvolupament ordenat de la ciutat es proposa que:

- 31 .** Els propietaris, que no han construït en aquests darrers anys, podran sol·licitar la delimitació avançada d'un sector de planejament, quan es comprometin a assumir les càrregues d'una promoció urbanística directa al Centre Històric o altres nuclis antics, prèviament a desenvolupar el sector.

Ajuntament de Lleida

2.3 Cap a la plena sostenibilitat

Sostenibilitat i eficiència energètica

La Unió Europea ha presentat el setè Programa d'Acció Mediambiental 2020 que, sota el lema "Al 2050, vivim bé, dins dels límits ecològics del planeta", fa palesa la necessitat d'actuar en matèria ambiental amb visió de futur. Entre els principals objectius del Pla destaquen la protecció, conservació i millora del capital natural; esdevenir un recurs eficient, verd i competitiu; i, sobretot, salvaguardar els ciutadans de la Unió de les pressions del medi ambient i els riscos per a la salut.

Seguint els criteris de l'Agència Europea de Medi Ambient i de les principals xarxes ambientals europees –*el Pacte dels Alcaldes, Mayors Adapt o la Xarxa de ciutats i pobles per la sostenibilitat*–, l'Ajuntament de Lleida adopta en el seu Pla Operatiu una sèrie d'actuacions, adequades a **la realitat mediambiental de la ciutat i, amb especial atenció, a l'especificitat de l'Horta de Lleida.**

2.3.1 Biodiversitat i territori

El capital natural de Lleida, font de benestar personal i prosperitat econòmica per als seus ciutadans, és ric i divers: La Mitjana, el curs del riu Segre, els aiguamolls de Rufeà... La ciutat abasta un territori susceptible d'intervencions multidisciplinàries.

Per tot plegat, cal avançar en la conservació i la potenciació de la biodiversitat natural.

- 32 . Endegar el Programa de Gestió de les espècies protegides**, de flora i fauna.
- 33 . Actuar sobre les especies invasores i/o nocives.**
- 34 . Incrementar la flora urbana.**

A més, gestionades des de l'Àrea de Serveis urbans, es contemplen actuacions referents als animals de companyia, altament participatives i que apel·len a la coresponsabilitat.

- 35 . Optimitzar les instal·lacions del Centre d'Acollida d'Animals de companyia.**
- 36 . Impulsar programes de col·laboració** amb les entitats animalistes per al foment de l'adopció dels animals abandonats i les campanyes de tinença responsable d'animals de companyia.
- 37 . Impulsar campanyes de civisme**, reforçant el voluntariat, i avançar amb els sistemes d'identificació i registre d'animals de companyia.

Ajuntament de Lleida

El Govern municipal treballarà per contribuir a la conservació i connexió d'ecosistemes i augment de la resiliència mitjançant l'actualització del programa de gestió i millora forestal municipal.

- 38 . **Promoure tasques de manteniment** dels boscos.
- 39 . **Reglar l'ocupació** d'aquests espais d'interès natural.
- 40 . **Senyalitzar i organitzar els accessos** a les zones forestals.

Així mateix, cal potenciar el riu com a eix vertebrador del territori. Aquest pla pretén avançar en la conceptualització i construcció del **Corredor Natural del riu Segre al llarg del terme municipal, amb especial vocació de connexió dels espais singulars**, donant-ne continuïtat.

- 41 . **Senyalitzar i mantenir els espais singulars del riu** -la Mitjana, els aiguamolls de Rufeia i els Patamolls de Butsènit-
- 42 . **Ordenar els accessos i espais de repós** -ermita Granyena, xoperal del Tòfol....
- 43 . **Adequar i senyalitzar els punts singulars** -pont del Boc, molí de Cervià, sèquia de Fontanet....
- 44 . **Creació de tracks per potenciar-ne la descoberta:** Rutes a peu i amb bicicleta per l'Horta de Lleida compatibles amb l'activitat agrària (veure Pla de l'Horta de Lleida. Annex.)

Adicionalment, posarem en marxa polítiques actives en favor de la gestió, promoció i divulgació dels espais naturals. En aquest sentit es separa funcionalment dels Parcs i Jardins de la ciutat per donar als espais naturals una personalitat pròpia.

- 45 . Crear la **Xarxa d'espais naturals municipals:** el Parc del Riu, La Mitjana, Aiguamolls de Rufeia, Parc de les Basses d'Alpicat, Sucs-Raimat, la Cerdera, Mas de Melons, Torrerià i els turons.
- 46 . **Potenciar les activitats de coneixement de la natura** que es fan al espais naturals de la Mitjana i els aiguamolls de Rufeia.
- 47 . Promoure el voluntariat i la complicitat amb el **Club Naturalistes de la Mitjana i l'Observatori d'Aus** que participi en la gestió i el seguiment de les espècies dels parcs.

La ciutat ha de treballar en la integració dels espais enjardinats urbans, el que popularment els ciutadans denominen Parcs i Jardins urbans. És necessari donar una visió global i facilitar corredors verds urbans entre els diferents espais. Lleida

Ajuntament de Lleida

ha de créixer verda en superfície però especialment en la seva distribució en la trama urbana. Lleida compleix amb els criteris fixats per l'OMS, amb prop d 30.000 unitats però hem de seguir invertint en espais verds urbans.

Així, caldrà:

48 . Elaborar el **Pla de Gestió del Verd Urbà**, que té per objectiu:

- Enfortir l'arbrat de la ciutat, diversificar les espècies i potenciar les millor adaptades.
- Censar els arbres singulars de la ciutat.
- I activar el programa de control de plagues.

Una família, un arbre. Avançar en complicitat ciutadana alhora de fer més verda la ciutat es pretén fer a través dels programes de reforestació per la generació de bosquets urbans amb arbrat forestal mitjançant un sistema de filiació amb el qual cada família de la ciutat apadrina la plantació d'un arbre o arbust.

49 . Desenvolupar el **Programa de Boscos Urbans**, per a la reforestació d'espais no urbanitzats amb la generació de bosquets urbans amb arbrat forestal i sotabosc arbustiu.

50 . Addicionalment, el pla de gestió, pel que fa a la millora de la biodiversitat dels parcs i jardins de la ciutat, potenciant la presència de fauna, proposa les següents mesures, col·locant caixes de nidificació de ocells o potenciant els jardins de papallones.

Aquest projecte ha d'anar acompanyat de mesures **d'estalvi i optimització d'un recurs com l'aigua**. Així, el Pla preveu avançar en el reg eficient mitjançant la introducció progressiva de sistemes controlats.

En concret:

51 . Introduir l'automatització de vàlvules de reg, instal·lació de sensors de pluja i humitat i telecontrol de l'obertura dels regs en els grans parcs.

En relació al Cicle de l'Aigua, **aconseguir que els cursos fluvials assoleixin el bon estat ecològic** determinat per la Directiva Marc de l'Aigua, ens porta a l'adopció d'un paquet de mesures sobre abocaments, o fer un seguiment de la vegetació de la ribera. És important en aquest àmbit establir eines de seguiment amb les autoritats sobre l'aigua i els rius com la Confederació Hidrogràfica o l'Agència Catalana de l'Aigua. Tanmateix cal dur a terme importants actuacions *smart water* pel que fa sanejament i millora de la xarxa d'aigua potable de la ciutat.

Ajuntament de Lleida

- 52 . Cal eliminar progressivament els abocaments difusos sobre la xarxa de desguassos.
- 53 . Recuperar els cursos fluvials i les sèquies com a corredors ecològics i Treballar per restablir la vegetació de ribera.
- 54 . **Serà necessari elaborar el Pla de (re)utilització d'aigües:** estudi de la disponibilitat d'aigües freàtiques, aigües residuals regenerades, aigua de sèquia, aigües pluvials... per a reg o per a usos ambientals.
- 55 . **Actuar en la neteja dels marges i la llera del riu Nogueroles.**
- 56 . **Obrir a la Mitjana la llera del braç dret del riu Segre.** El dragatge i retirada de llots facilitarà la lliure circulació de l'aigua el que millorarà les condicions de seguretat i mediambientals a l'entorn.
- 57 . **Construir el col·lector d'aigües de Llivia.**
- 58 . **Revisar els col·lectors d'aigües i la xarxa de clavegueram** del Passeig de Ronda i els carrers Ramón Castejón i General Britos, entre altres.
- 59 . **Realitzar el by-pass dels dipòsits de la Seu Vella,** per a la connexió de les canonades d'entrada i sortida i anul·lar-los de la xarxa.

El foment del desenvolupament econòmic i social, amb baixes emissions de carboni, és un repte a nivell mundial. La necessitat de plantejar estratègies que mitiguin l'efecte del Canvi Climàtic i la construcció de ciutats més resilientes, ens aboca a polítiques encaminades a disminuir les emissions de gasos amb efecte hivernacle i potenciar l'ús de fonts d'energia renovables. El Govern municipal té importants reptes tan en gestionar intel·ligentment els equipaments municipals com estimular l'adopció de mesures en altres àmbits com el del comerç o l'habitatge.

És per això, que el Pla planteja:

- 60 . **Introduir mesures d'estalvi energètic** als edificis i instal·lacions públiques.
- 61 . **Elaborar projectes eficients** en habitatges i equipaments comercials
- 62 . **Vetllar per la producció d'energies renovables.**
- 63 . **Afavorir la mobilitat sostenible.**
- 64 . **Promoure l'activitat agrària** centrada en el producte de proximitat.

Fa uns anys, el Govern de la ciutat va posar en marxa **l'Agència de l'Energia de Lleida** que lidera les actuacions municipals en matèria energètica, estratègia que passa, entre altres propostes, per enfortir la vinculació de l'Ajuntament a lobbies europeus com el

Ajuntament de Lleida

Pacte dels Alcaldes (<http://mayors-adapt.eu/taking-action/participating-cities/>)

El desenvolupament del **Pla de Foment de les Energies Renovables Verdes** a la ciutat, ha promogut actuacions emblemàtiques en els edificis municipals, accions de divulgació i assessorament a les activitats econòmiques i establiment **d'incentius fiscals com la participació en plataformes de divulgació i gestió, com seria el cas del Clúster de la Biomassa.**

Així i tot, cal,

- 65 . Incentivar la** contractació de subministrament d'energia verda a companyies que ofereixen el 100% del subministrament procedent de renovables. En aquest mandat volem avançar en el que denominem edificis amb el segell "Green".
- 66 . Implantar instal·lacions fotovoltaïques d'autoconsum** en els edificis municipals -incloent com a edificis pilot un centre cívic i una escola- dins del pla de millora de la sostenibilitat d'edificis municipals.
- 67 . Construir una pèrgola fotovoltaïca per autoconsum,** millorar el confort tèrmic de l'espai públic.
- 68 . Impulsar les Estacions de Servei Elèctric,** com a punts de càrrega per vehicles elèctrics.
- 69 . Promocionar l'ús de la biomassa** com a combustible, instal·lant calderes a algun edifici municipal adients.
- 70 . Implantar un *District heating de biomassa.***

Altres accions, recollides en el Pla de millora de la **eficiència energètica:**

En edificis municipals

- 71 . Implantar sistemes de control energètic** en els edificis municipals de major consum que permetin la implicació del personal.
- 72 . Iniciar la rehabilitació energètica** dels edificis municipals de major consum i menor rendiment.
- 73 . Promoure criteris de bioconstrucció** en els edificis municipals.
- 74 . Implantar la ISO 50001** d'eficiència energètica en edifici emblemàtic.
- 75 . Implantar sistemes de seguiment energètic** per la eficiència en els habitatges de gestió municipal.

Ajuntament de Lleida

En altres edificis i habitatges de titularitat no municipal:

- 76 . **Assessorar i promocionar els sistemes** d'eficiència energètica, aïllaments i energies renovables.
- 77 . **Fer accions de diagnosi i assessorament** sobre eficiència energètica a **famílies amb risc de pobresa energètica**: comptadors energètics per a les famílies.
- 78 . **Promoure incentius fiscals** per les mesures d'eficiència energètica en edificis.

En el sector comercial:

- 79 . **Potenciar les actuacions de l'Agència de l'Energia** en matèria d'assessorament i eficiència.
- 80 . Signar convenis amb col·legis professionals per **auditories energètiques**. Cal revisar el PAES (Pla d'Acció d'Energia Sostenible) aprovat el 2014.
- 81 . **Obrir el programa a la participació d'estudiants** en pràctiques de llicenciatures tècniques universitàries i cicles formatius de grau superior, en les accions de promoció de l'eficiència energètica.

Finalment, com a mesura destacada d'adaptació al canvi climàtic:

- 82 . **Iniciar el Programa d'ombreig i humidificació de carrers singulars**, per lluitar contra la calor urbana.

2.3.2 Gestió de residus

Del pla d'actuació per a l'**augment del reciclatge de residus a la ciutat**, es duran a terme accions com:

- 83 . Implantar la **recollida selectiva comercial**.
- 84 . **Augmentar les àrees d'aportació** de la ciutat.
- 85 . **Implantar sistemes** de recollida selectiva i minimització de residus **en festes i esdeveniments populars**.
- 86 . **Ampliar la deixalleria** amb incorporació de serveis de reparació, recuperació de béns de segona mà i primers tractaments de residus per a l'obtenció de matèries primeres.
- 87 . Implantar la **recollida selectiva en tots els edificis municipals** iniciant el procés en aquells que han de comptar amb el segell "Green".

Ajuntament de Lleida

- 88 . Crear la Xarxa de Recollida de Productes Alimentaris** per aprofitament de col·lectius desfavorits, per evitar el malbaratament alimentari i per millorar la gestió de residus orgànics.

2.3.3 Ecosistema urbà, ciutats resilientes i implicació ciutadana

Amb l'actualització del *Pla Operatiu de la Regidoria*, la ciutat avança en matèria de sostenibilitat, nous usos per als recursos naturals –en especial l'aigua–, l'aprofitament dels residus, l'eficiència energètica, la conservació de la diversitat dels productes agraris com a font de desenvolupament agroalimentari... actuacions que permeten posicionar estratègicament la ciutat de Lleida de cara al futur:

- 89 . Vetllar i assegurar la qualitat de vida dels ciutadans** en un entorn que minimitzi els nivells de contaminació atmosfèrica, el soroll, la contaminació lumínica.... i que, alhora, ofereixi espais de creixement, confort i relax...
- 90 . Desenvolupar plenament l'Agenda 21** per assolir un espai col·lectiu de treball per promoure el debat, la formació... per impulsar les accions sostenibles a la ciutat.

2.3.3.1 Contaminació atmosfèrica de la ciutat

- 91 . Elaborar el Mapa estratègic de soroll** i del **Pla de millora de la contaminació acústica** de la ciutat.
- 92 . Establir el Pla de millora de la contaminació atmosfèrica** per la reducció de focus d'emissions contaminants i promoció del canvi de combustibles.

2.3.3.2 Educació ambiental i implicació ciutadana:

L'ampliació del programa de **l'Agenda 21 escolar**, amb elaboració de materials didàctics, formació de professorat i nous programes d'acompanyament:

- 93 . Endegar el programa "Escoles 50/50"**: implantació del programa d'eficiència energètica a les escoles, comitè ambiental per a l'energia i amb compromisos de compartir els estalvis generats per les bones pràctiques a l'escola.
- 94 . Introduir el programa "Un pagès a la meva escola"**: Establiment de vincles directes entre els pagesos de l'Horta i les escoles amb menjadors escolars de gestió directa. El pagès subministra hortalisses al menjador escolar i els alumnes participen en visites guiades a la finca de l'Horta on es cultiven els productes que després menjaran.

Ajuntament de Lleida

95 . Abordar el reciclatge a l'escola: continuació dels programes de recollida selectiva de residus a les escoles. Pla d'incorporació de l'alumnat per millorar els nivells de recollida selectiva. La deixalleria visita l'escola.

96 . Promoure l'estalvi d'aigua amb implicació dels funcionaris municipals.

En l'àmbit del comerç:

97 . Ampliar el programa **Ecoentitats** a les activitats comercials de la ciutat: campanyes específiques de eficiència energètica, reciclatge de residus i compra verda.

A més, es preveu consolidar l'**oferta d'activitats de natura i medi ambient** per la ciutadania i les escoles:

98 . Revisar i actualitzar els materials educatius del programa Lleida en viu i preparació de materials que arribin a les famílies.

Mobilitat sostenible

2.3.4 Pla de Mobilitat Urbana

El **Pla** té per objectiu la millora, accessibilitat i minimització dels impactes negatius del transport. Sota criteris d'integració social, qualitat de vida i salut, seguretat, competitivitat i sostenibilitat, el Pla vetlla per la **convivència de totes les modalitats de transport:** a peu, bicicleta, transport públic o vehicle privat.

2.3.4.1 Promoció de la mobilitat sostenible

Amb una tendència a models de mobilitats més sostenibles, les actuacions van adreçades a la promoció del transport públic i/o energèticament eficient.

99 . Participar en la Setmana de la Mobilitat Sostenible. Des de l'any 2002, l'Ajuntament de Lleida s'adhereix a aquesta celebració, promoguda per la Unió Europea.

100 . Innovar tecnològicament: MOOVIT, l'aplicació per a la mobilitat sostenible. L'aplicació permet a l'usuari conèixer els itineraris òptims per desplaçar-se amb transport.

101 . Promoure la Cursa de Mobilitat escolar, coorganitzada amb l'ATM de Lleida, on participen diversos centres escolars de la ciutat.

Ajuntament de Lleida

2.3.4.2 Vianants

Caldrà avançar en la progressiva vianalització del centre urbà **consolidant una ciutat més amable, amb una xarxa viària que prioritzi el trànsit de persones i el gaudi dels carrers i places de la ciutat.** Es preveu la definició **d'eixos estratègics per a vianants:** Cappont - Camps Elisis - Democràcia/Eix comercial, Gardeny - Eix Comercial - Pi i Margall - Plaça del Treball - Corts Catalanes, Pardinyes – Passarel·la Estació - Eix Comercial, i La Palma – Ramon i Cajal - Bisbe Irurita.

Amb caràcter general, per a donar servei a tots els ciutadans, s'afavorirà la implantació de zones d'aparcament properes per als no residents i l'accés a la xarxa de transport públic. També es garantirà l'accés rodat als residents en les zones de vianants perquè gaudeixin de les mateixes comoditats que els habitants d'altres barris de Lleida, així com es preveu la implantació d'àrees de descàrrega per donar servei a l'activitat comercial.

- 102 . Assegurar els camins escolars:** minimització de riscos a l'entorn de centres educatius. Es considera com a pla Pilot la implantació en els centres educatius del barri de Cappont.
- 103 . Iniciar l'estudi i catalogació de voreres,** principalment les inferiors a 6,6 m d'amplada.

2.3.4.3 Intermodalitat

Amb l'objectiu de millora de la competitivitat de **l'autobús urbà**, està previst:

- 104 . Millorar i ampliar la cobertura del servei** en barris perifèrics ciutat (Cappont Bordeta i Magraners...) i en àrees i municipis propers que, en l'actualitat, generen una alta mobilitat de vehicles privats en el centre de la ciutat (Bus a demanda).
- 105 . Realitzar campanyes de promoció** del transport públic.
- 106 . Ampliar l'extensió de la xarxa de carrils bus.**
- 107 . Ampliar els serveis d'informació a l'usuari** temps espera, amb noves aplicacions mòbils i pantalles a les parades.
- 108 . Introduir progressivament la prioritització semafòrica.**
- 109 . Instal·lar andanes d'embarcament i marquesines** en les parades.

Ajuntament de Lleida

A més, es duran a terme actuacions per racionalitzar l'ús del **vehicle privat**.

- 110 . Elaborar l'estudi de guals, d'estacionaments** i regular els aparcaments dins la ciutat:
- Zones amb control horari (blaves/verdes/vermelles).
 - Racionalització de l'oferta d'aparcament en superfície.
 - Construcció de pàrquings dissuasius perifèrics.

En aquest sentit es redactaran projectes i s'executaran actuacions d'obra pública els sistema de "rondes", per **alliberar el centre urbà de trànsit rodat** tot incrementant la mobilitat

- 111 . Finalització del segon cinturó de Ronda**, doble anella viària connectada a la Variant Sud.
- 112 . Finalització de la Ronda Exterior**, connexió amb la LL11, l'avinguda 11 de Setembre i el nou vial al sud de Gardeny-.
- 113 . Remodelació d'alguns dels enllaços viaris** per optimitzar-ne funcionalitat (LL14).
- 114 . Implantació progressiva de la prioritació semafòrica** de vianants i ciclistes, en la xarxa no bàsica.
- 115 . Fomentar els terminals-intercanviadors** entre el transport públic de la ciutat i l'interurbà.
- 116 . Dissenyar pàrquings dissuasius amb sistema de bonificació** de la zona blava lligada al bitllet del transport públic (Seu Vella, Jaume II, Barris Nord...).
- 117 . Incrementar la visibilitat en les cruïlles**, amb aparcaments per a motocicletes.

2.3.4.4 Bicycleta

- 118 . Construir aparcaments segurs** per a bicicletes, en punts estratègics.
- 119 . Promocionar la intermodalitat** transport públic / bicicleta.
- 120 . Nou carril bici** central a l'Avinguda Prat de la Riba.
- 121 . Acabament del carril bici** de l'eix Rovira Roure - Rambla Aragó - Avinguda Catalunya - Pont de la Universitat.
- 122 . Nou carril bici** al carrer Ramon i Cajal.
- 123 . Nou carril bici** al Passeig de Ronda.

Ajuntament de Lleida

2.3.4.5 Promoció dels vehicles ecològics

- 124 . **Habilitar i promocionar els punts de càrrega ràpida** en la via pública.
- 125 . **Incentivar l'ús bonificant l'impost de circulació i l'estacionament gratuït.**
- 126 . **Incorporar vehicles elèctrics a la flota municipal.**
- 127 . **Introduir l'ús de vehicles ecològics en el transport públic urbà, amb la renovació de flota d'autobusos.**

2.3.4.6 Ronda Verda

- 128 . Crear un perímetre de 18 kilòmetres que connectarà tots els barris de la ciutat, cosint el teixit urbà amb l'Horta que l'envolta **i els principals espais naturals de la ciutat. Una àrea exclusiva per a vianants on passejar, córrer... i espai diferenciat per a bicicletes i patins.**

2.4 El Paisatge i el Patrimoni com a segell d'identitat.

El paisatge urbà i rural, entès com a bé col·lectiu, és susceptible de tot tipus d'intervencions socials, culturals, ambientals... i com a població signant de la *Carta de les Ciutats Educadores*, l'Ajuntament de Lleida contempla una sèrie d'actuacions adreçades a fer del paisatge **una eina vertebradora i emocional, per a la creació d'un sentiment d'identitat col·lectiva i orgull de pertinença.**

- 129 . Cal generar espais de debat ciutadà i de reflexió professional. Cal pensar en la posada en marxa de nous agents polítics i tècnics que contribueixin a generar la complicitat necessària com el **Consell Municipal per a la Promoció del Patrimoni de Lleida**, com a òrgan de participació amb la complicitat d'experts, col·legis professionals, vinculats al patrimoni, la rehabilitació i la recuperació de béns.
- 130 . Impulsar un **sistema de reconeixement del Patrimoni**, a mode de segell d'identitat, del patrimoni de la ciutat, al marge dels nivells de protecció amb els que compti.

2.4.1 Proposta de protecció i recuperació del Patrimoni

- 131 . Actualitzar el Catàleg de bens protegits, incorporant noves categories relacionades amb el paisatge urbà i rural, incorporant la informació sobre el nivell d'actuacions a dur a terme.

Ajuntament de Lleida

2.4.1.1 Manteniment i restauració

El Programa de Protecció el Patrimoni proposa l'actuació selectiva i a diferents nivells sobre a) béns catalogats –principalment Culturals d'Interès Local– i b) altres que, en l'actualitat, no tenen catalogació però és consideren d'interès.

1) Arc del Pont	8) Façana del Mercat del Pla
2) Domus romana de l'Auditori Municipal Enric Granados	9) Molí de Cervià
3) Turó de Gardeny (muralles)	10) Turó de la Seu Vella (muralles)
4) Convent i Font del Roser	11) Palau de Justícia
5) Escola dels Camps Elisis	12) Pilar del General
6) Font del Governador Aparici	13) Torre de Moredilla
7) Làpida romana d'Afrània i finestres gòtiques (C/ La Palma)	14) Font de Butsènit
	15) Pont del Boc de Biterna
	16) Termes públiques d'Ilerda
	17) Adoberies (ampliació)

- 132 . El Call Jueu.** Acabar de posar en valor les actuacions de recuperació i integració del Call Jueu en el Centre Històric de Lleida com a espai de valor, de nexa urbà i històric.
- 133 . Mercat del Pla.** Redacció del projecte, pressupost i execució de la restauració de **façanes i dels acabats exteriors**, per posar en valor la construcció modernista.
- 134 . Escola dels Camps Elisis.** Redacció del projecte, pressupost i execució de la restauració de **façanes i fusteria exterior**, per corregir i regularitzar les actuacions dutes a terme al llarg dels anys de forma aïllada.
- 135 . Convent i Font del Roser.** Un cop finalitzi la construcció del Parador de Turisme, es procedirà a la redacció del projecte, pressupost i execució de la **restauració de la font** de la façana, la **senyalització de memòria històrica** - Guerra de Successió- en els porxos interiors amb la col·laboració de Paradores.
- 136 . Font del Governador Aparici-** Es preveu la redacció del projecte, pressupost i execució de la restauració de la font ubicada a la Costa del Jan, com a continuació de les obres de la Cuirassa -Call Jueu-.
- 137 . Pilar del General.** Projecte ja redactat, consistent en la neteja i consolidació dels elements que conformen el pilar: mènsula, bust i làpida commemorativa.
- 138 . Làpida romana d'Afrània i finestres gòtiques.** De propietat privada, cal **instar a la conservació** -neteja i consolidació- de la **làpida romana d'Afrània i els finestrals gòtics** del carrer de La Palma. Seria d'interès comú negociar la cessió –o compra– de la làpida a l'Ajuntament de Lleida per tal de preservar aquest patrimoni cultural.

Ajuntament de Lleida

- 139 . Muralles del Turó de Gardeny.** Redacció del projecte i pressupost de la restauració de les muralles, actualment fragmentades en trams, amb l'objectiu de presentar-lo a la Comissió de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, per tal que es pugui executar en fases, segons disponibilitat econòmica o possibles aportacions privades.
- 140 . Molí de Cervià.** Redacció del projecte, pressupost i execució de la restauració del recinte, per tal de dotar-lo d'usos relacionats amb la natura i l'aigua.
- 141 . Palau de Justícia.** La instal·lació del Museu d'Art Jaume Morera, suposa la intervenció sobre les estructures arquitectòniques, així com el control arqueològic del subsòl, en previsió de la descoberta de nous obradors pertanyents al conjunt de les Adoberies.
- 142 .** Actuacions per a la recuperació de l'**Antic Convent de Santa Teresa**, d'acord al programa d'usos i avançar en l'eix conventual del Centre Històric.
- 143 . Torre de Moredilla.** Procés de documentació, per a la posterior redacció del projecte, pressupost i execució de la restauració i senyalització de la torre. Les hipòtesis actuals apunten que es tracta d'una torre de comunicacions, bastida al segle XIX, integrada en un sistema desenvolupat arreu de l'Estat.

2.4.1.2 Intervencions menors

- 144 . Font de Butsènit.** Redacció del projecte, pressupost i execució de la restauració de la font i arranament del recinte doncs, tot i no estar catalogat, es tracta d'un paratge singular a preservar.
- 145 . Pont del Boc de Biterna.** Estudi de compatibilitat com a espai d'oci i de trànsit d'aquesta construcció del segle XVII que conserva l'arc del pont i compta amb l'estima i posada en valor dels veïns de la zona.

2.4.1.3 Intervencions arqueològiques

- 146 . Arc del Pont.** Redacció del projecte, pressupost i execució de l'arranjament de l'espai soterrat, per integrar-lo en la ruta arqueològica de la Lleida Secreta. Cal destacar que en el soterrani, conflueixen el Pont medieval i el tancament posterior de la Banqueta. Accessible amb l'ascensor i les escales de l'edifici de la Plaça Agelet i Garriga, caldria arranjar els desnivells i els problemes de sanejament que presenta en l'actualitat.
- 147 . Adoberies.** Redacció del projecte, pressupost i execució de l'ampliació de les adoberies. La possibilitat d'incorporar la sala situada sota l'edifici del carrers del Carme i Blanquers, permetria consolidar aquest patrimoni de gran vàlua

Ajuntament de Lleida

monumental i cultural. Es planteja la negociació amb la entitat financera propietària de la part ja restaurada i amb el propietari de la sala encara inaccessible, per a la compra municipal.

- 148 . Domus romana de l'Auditori Municipal Enric Granados.** Redacció del projecte, pressupost i creació d'un grup de treball professional multidisciplinari per a la dinamització teatral de la visita.
- 149 . Redacció del projecte de consolidació del Baluard del Rei.** Avançar en els terminis del pla director del Turó, actualitzant els usos d'acord als requeriments del Projecte Unesco i de les necessitats de l'entorn.
- 150 . Termes públiques d'Ilerda.** Revisió de l'estudi, avantprojecte i pressupost d'instal·lació d'un centre d'interpretació a les Termes, per encarregar el projecte bàsic i establir el calendari d'intervencions. La situació de les termes al carrer Remolins, unida a l'obertura del Museu d'Art Modern Jaume Morera (a l'antiga Audiència) i les Adoberies, podria esdevenir un atractiu eix patrimonial de la ciutat.

2.4.2 Fundació del Paisatge de Lleida

- 151 .** Com a complement al Consell per a la Promoció del Patrimoni, cal dinamitzar la **Fundació del Paisatge de Lleida** –entitat constituïda al 2006 amb l'objectiu de protegir, mantenir i millorar els valors paisatgístics que conformen la imatge de Lleida– per tal d'incorporar-ne nous patrons i agents dinamitzadors per al disseny, finançament i execució de projectes de rehabilitació, embelliment i millora, tant dels espais urbans com els de l'Horta de Lleida.
- 152 . Impulsar l'ordenança** de Paisatge Urbà de Lleida, amb l'objectiu de potenciar el caràcter complementari amb l'ordenament urbanístic, permetrà regular el tractament dels elements concrets que intervenen en la percepció del paisatge i que són característics de la ciutat de Lleida.
- 153 .** Així mateix, treballar en l'elaboració del **catàleg del Paisatge** de Lleida.

El Pla operatiu addicionalment proposa:

- 154 . Posar en marxa del Programa d'Espais Singulars**, una iniciativa municipal amb participació ciutadana, per a la concreció d'àrees que –per raons històriques, socials...– cal conservar, rehabilitar o recuperar per a l'ús ciutadà. El programa està pensat per recuperar, especialment, espais que es consideren emblemàtics o formen part del imaginari ciutadà: Parc del Carrer Camp, la Pista de la Panera, els patis de Balàfia, ...

Ajuntament de Lleida